

Boendestöd

Riktlinjer för utredning, beslut och utförande enligt socialtjänstlagen

Diarienummer: VON 2014/0183 732

Riktlinjen har antagits av vård- och omsorgsnämnden 2014-03-12

Riktlinjen ersätter ”Riktlinjer för boendestöd till vuxna personer med funktionsnedsättning” 13 oktober 2009

Riktlinjen beskriver vem som kan få boendestöd, hur insatsen ska utredas och vad verksamheten ska utföra.

Innehållsförteckning

RIKTLINJE	1
1. BOENDESTÖD	3
1.1 UTREDNING, BESLUT OCH VERKSTÄLLIGHET	4
1.1.1 <i>Utredning och beslut</i>	4
1.1.2 <i>Verkställighet</i>	4
1.2 HÄLSO- OCH SJUKVÅRD I BOENDESTÖD	4
1.2.1 <i>Egenvård</i>	5
1.3 BOENDESTÖDSINSATSER.....	5

1. Boendestöd

Enligt 5 kapitlet 7 § i socialtjänstlagen ska kommunen verka för att människor som av psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Stödet ska vara anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Boendestöd är ett stöd i ordinärt boende och ska ge den enskilde en möjlighet att bo kvar i den egna bostaden och klara sig så självständigt som möjligt. Insatsen är frivillig och kostnadsfri. Boendestöd kan utföras dag-, kvälls- och nattetid. Centralt i boendestöd är den enskildes delaktighet utifrån förmåga. Insatsen kan utgöra ett alternativ till bostad med särskild service.

Boendestöd vänder sig till personer i ordinärt boende med psykisk funktionsnedsättning eller lindrig utvecklingsstörning, eventuellt i kombination med andra funktionsnedsättningar.

Personer med psykisk funktionsnedsättning är de som upplever väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden¹. Dessa svårigheter ska ha funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid. Svårigheterna kan bestå av funktionshinder, det vill säga begränsningar som uppstår i relation mellan en person med en funktionsnedsättning och brister i omgivningen, eller vara en direkt effekt av funktionsnedsättningen.

Lindrig utvecklingsstörning är en diagnos som utreds och fastställs genom psykologisk testning. Det är en intellektuell funktionsnedsättning som uppstått före 16 års ålder som beroende på grad och miljö utgör ett hinder i vardagen.

Boendestöd kan ges till personer som i kombination med sin funktionsnedsättning även har riskbruk, missbruk eller annat riskbeteende. Behöver den enskilde stöd eller behandling kring missbruk ansvarar socialkontoret för den delen. Har den enskilde stöd från flera verksamheter ska dessa samverka för att den enskildes alla behov ska tillgodoses, förutsatt att den enskilde ger sitt samtycke till samverkan. Överenskommelse om samverkan dokumenteras i en samordnad individuell plan, (SIP).

Syftet med boendestöd är att tillsammans med den enskilde underlätta den dagliga livsföringen. Man planerar och strukturerar vardagen samt de praktiska sysslorna. Boendestöd innefattar också att motivera till att bryta isolering och skapa en fungerande social tillvaro. Personalen har specifik kompetens och erfarenhet av att arbeta med målgrupperna.

¹ Målgrupp som nationell psykiatrisamordning definierat, hämtat från slutbetänkande SOU 2006:100.

1.1 Utredning, beslut och verkställighet

Utöver vad som allmänt gäller för utredning, beslut och verkställighet av beslut enligt socialtjänstlagen beskrivs det som är specifikt för boendestöd i dessa riktlinjer.

Boendestöd utreds och beslutas enligt 4 kapitlet 1 § SoL.

1.1.1 Utredning och beslut

Boendestöd utreds och beslutas av LSS-handläggare som utreder och handlägger ansökningar enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning. I utredningen tydliggörs den enskildes individuella behov och i beslutet framgår i hur stor omfattning den enskilde beviljas boendestöd. Behovet av boendestöd varierar över tid på grund av den enskildes hälsotillstånd. Behoven ska tydliggöras i utredning och beslut. Beslutet om boendestöd ska tidsbegränsas.

Boendestöd beviljas och den enskilde är delaktig i genomförandet utifrån förmåga, för att bibehålla eller utveckla funktioner.

1.1.2 Verkställighet

Verksamheten har ett uppdrag att utgå från när verkställigheten ska genomföras. Det är boendestödets personal, ibland tillsammans med handläggare, som med den enskilde planerar när och hur den beviljade insatsen ska utföras.

Boendestödet ska skyndsamt ge stöd efter beslut och verkställs² när verksamheten börjar utföra eller försöker utföra den beslutade insatsen. Om personen av olika anledningar inte har tagit emot stödet efter tre månader, tas en kontakt med handläggaren som får följa upp beslutet. Insatsen kan avslutas eller övergå till uppsökande verksamhet som myndighetsutövningen ansvarar för att utföra.

Om den enskilde vill ha uppehåll från boendestöd ska det meddelas i förväg samt hur länge uppehållet gäller.

Tillfälligt utökade behov kan uppstå i samband med sjukdom eller på grund av funktionsnedsättningen, då den enskilde inte själv kan utföra allt som han eller hon annars klarar på egen hand. Boendestödspersonalen utför då mer åt personen.

1.2 Hälso- och sjukvård i boendestöd

I boendestöd kan kommunen ha ett hälso- och sjukvårdsansvar om personen har behov av hälso- och sjukvård i hemmet. Personal i boendestöd kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser genom delegering från till exempel primärvård, hemsjukvård eller psykiatrisk öppenvårdsmottagning. Boendestöd åtar sig vanligen denna typ av uppdrag från landstinget eller dess privata utförare endast

² enligt socialstyrelsens termbank definieras verkställighet som ”vidtagande av åtgärder efter beslut i ett ärende”.

om de kan utföras i samband med andra beviljade insatser³. När det gäller insatser som hemsjukvården kan delegera till boendestöd får den gemensamma vårdplaneringen utifrån patientens behov avgöra boendestödets eventuella medverkan i varje enskilt fall.

1.2.1 Egenvård

Boendestödspersonal hjälper ibland till med egenvård. Bedömning om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård görs av legitimerad yrkesutövare. Om patienten behöver hjälp i samband med egenvården kan han eller hon ansöka om bistånd.

Innan egenvården börjar utföras av boendestöd ska det finnas en planering för egenvården, en egenvårdsplan. Planeringen ska ha gjorts av hälso- och sjukvårdspersonal i samråd med den enskilde och dem som ska hjälpa till med egenvården. Se vidare ”Samverkansrutin i Östra Östergötland kring egenvård”.

1.3 Boendestödsinsatser

Boendestöd innebär att personal tillsammans med den enskilde praktiskt utför olika vardagssysslor samt stöd i en social tillvaro. Den enskilde kan även få stödet utfört utan att själv delta, om personens hälsotillstånd gör att det är svårt. Utifrån den enskildes behov och beslut utformas det beviljade stödet.

Nedan beskrivs områden⁴ som boendestöd kan tillgodose:

Lärande och att tillämpa kunskap

Detta beskriver behov som handlar om lärande, tillämpning av kunskap som är inlärd, tänkande, problemlösning och beslutsfattande.

Allmänna uppgifter och krav

Området beskriver behov som handlar om allmänna aspekter på att genomföra enstaka eller mångfaldiga uppgifter, organisera arbetsgång och hantera stress.

Kommunikation

Kommunikation beskriver behov som handlar om allmänna och specifika drag i kommunikation genom språk och symboler och som innefattar att ta emot och förmedla budskap, att genomföra samtal och att använda olika kommunikationsmetoder och kommunikationshjälpmedel.

³ Landstinget kan beställa hälso- och sjukvårdsinsats som utförs av hemtjänst eller boendestöd, se intranätet, <http://www.intranat.norrkoping.se/gemensamt/kontor/vardotsorg/samverkan-med-landstinget/bestallning-av-hsl-insats/>

⁴ Områdena är hämtade från ICF, kapitel 9 som handlar om aktivitet och delaktighet, läs mer om ICF på socialstyrelsens hemsida <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/10547/2003-4-2.pdf>

Förflyttning

Området beskriver behov som handlar om att röra sig genom att ändra kroppsställning eller att förflytta sig från en plats till en annan, att bära, flytta eller hantera föremål, att gå, springa eller klättra och att använda olika former av transportmedel.

Personlig vård

Detta beskriver behov som handlar om egen personlig vård, att tvätta sig och torka sig själv, att ta hand om sin kropp och ta hand om sina kroppsdelar, att klä sig, att äta och dricka och att sköta sin egen hälsa.

Hemliv

Hemliv beskriver behov som handlar om att genomföra husliga och dagliga och uppgifter som att skaffa bostad, mat, kläder och andra förnödenheter, hålla rent, reparera och ta hand om personliga ägodelar och andra hushållsföremål samt att hjälpa andra.

Om den enskilde ska byta bostad kan boendestöd vara behjälplig med att packa under den tid som den enskilde är beviljad. Att genomföra flytten och att flyttstäda görs dock inte av boendestöd.

Mellanmänskliga interaktioner och relationer

Området beskriver behov som handlar om att genomföra de handlingar och uppgifter som behövs för grundläggande och sammansatta interaktioner med människor på ett i sammanhanget lämpligt och socialt sätt.

Viktiga livsområden

Det beskriver behov som handlar om att engagera sig och utföra sådana uppgifter och handlingar som krävs vid utbildning, arbete, anställning och ekonomiska transaktioner.

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Området beskriver behov som handlar om de handlingar och uppgifter som krävs för att engagera sig i ett organiserat socialt liv utanför familjen, i samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv.